

[Undervisningsministeren.]

radiofoniraadet, hvad det mente om den Ordning, Kommissionen med aldeles overvejende Flertal havde foreslaaet, nemlig en Afgift paa 10 pCt. af Licensen. Herpaa har Radoraadet paa nær et enkelt Medlem svaret, at det magtede de ikke, det oversteg deres økonomiske Evne. Lovforslaget holder sig da til de 325 000 Kr., som tilsvare, hvad Statsteatret for sit Vedkommende betaler i Forlystelsesskat. Det har vist sig ved Trafikministeriets Gennemgang af Regnskaberne, at Stasradiofonien er særdeles velstillet. Den har afbetalt alle Anlæg; den er i Færd med — og kan sikkert samle sig en Sum paa 5 Mill. Kr., fuldt tilstrækkeligt til det nye Radiohus, der skal bygges om nogle Aar, uden at man behøver at optage noget Laan dertil. Dernæst har Statsradiofonien i det sidste Aar — og vil igen gøre det i Aar — skabt en ekstra Henlæggelsesfond paa noget over 300 000 Kr. — Penge, som der i Virkeligheden ikke er nogen særlig Anvendelse for i Øjeblikket. Trafikministeriet har da ment, at disse Midler kunde anvendes til Støtte for denne kulturelle Fond og derved til Støtte for den personlige Kunst og den levende Musik; det kan jo ske, uden at nogen Lytter faar 1 Øres Merudgift, og uden at Radioen i nogen Maade indskrænkes eller nedsætter sine Ydelser. Tværtimod vil man kunne hævde — jeg hævder det i hvert Fald, og mange gør det med mig —, at Radiofonien er livsinteresseret i, at den personlige Kunst og den levende Musik og Sang opretholdes, støttes og udvikles, ellers vil selve Radiofonien staa i Fare for en Udtørring, en Henvinden.

Jeg saa forleden Dag i et Blad — jeg tror, det var i Gaar —, at en meget anset svensk Sceneinstruktør har sagt: Vi maa have en Scene, vi maa have Teatre, hvor Skuespillerne kan komme i direkte Rapport til deres Publikum. Hvis en Skuespiller skal tale ved Hørespil eller paa anden Maade uden den direkte Rapport til Publikum — ja, saa gaar det ikke i Længden, saa „stivner han i Masken“. Det samme har jo enhver Taler erfaret: hvor vanskeligt det er, naar han lukkes inde i Studiets polstrede Ene-Celle og efter Manuskript skal aflevere sin Tale, bundet af Tiden med indtil et halvt Minut. Skulde man gaa over til, at det blev det almindelige, saa vilde efterhaanden Veltalenhedens ædle Kunst efter min Mening visne; den kræver direkte Forbindelse mellem Taler og Tilhørere. Det har jo ogsaa vist sig, at Radioen er ved at komme ind i visse Vanskeligheder

med Hensyn til at faa Stof. Den dyrker Hørespillet — der er i det sidste Aar brugt 160; de opføres kun een Gang, det er Premierer alle sammen. Selvfølgelig er Forfattere og Kunstnere ikke saa forfærdelig glade derved; de er naturligvis bedre tjent med at faa deres Navne mere frem; de tjener ogsaa mere ved, at Teatret kan spille saadanne Stykker Gang paa Gang, hvis de ellers slaar an. Naa, det faar nu være; men det bliver vanskeligere og vanskeligere at skaffe Stof til disse Hørespil; der kommer Masser af Ting ind, for en aldeles overvældende Del ganske dilettantiske. Stoffet kan let tørre ud, hvis den personlige Kunst, den levende Musik, den sceniske Fremstilling Ansigt til Ansigt med Tilhørerne, skulde ebbe ud, forringes eller helt forsvinde. I Kommissionen har da ogsaa det aldeles overvældende Flertal sluttet sig til denne Tanke. Statsradiofoniens 2 delegerede — det vil sige, det var ikke Radiofoniens delegerede, men dem, som jeg som Undervisningsminister havde bedt om som radiokyndige at tage Sæde i Kommissionen — har taget Afstand fra disse 10 pCt. af Licensindtægten, og det gennemfører vi altsaa heller ikke, men kun, hvad der efter nøje Beregning menes at kunne ydes af Radiofonien. Men ellers har det aldeles overvejende Flertal af Kommissionen sluttet sig til denne Grundtanke, og af Venstres Rigsdagsmænd — der var 2 — har den ene ogsaa principielt sluttet sig til Tanken, nemlig det ærede Medlem Hr. Himmelstrup. Paa Side 134 i Kommissionsbetænkningen erklærer han, at han er Tilhænger af og finder det naturligt, at der af Radiofonien ogsaa ud over de Indtægter, der flyder af det daglige Samarbejde mellem Radiofonien og Teatret, ydes Bidrag til Opretholdelse af Det kongelige Teater paa Grund af den nære kunstneriske og kulturelle Sammenhæng. Det andet af Venstres Medlemmer i Kommissionen, det ærede Medlem Hr. Pinholt, bryder i og for sig ikke Staven over Det kongelige Teater, heller ikke over det som Statsteater, men vil indskrænke Statens Udgifter til Forlystelsesskattens Beløb. Det vil imidlertid være utilstrækkeligt.

Lovforslaget lovfæster det Tilsynsraad, som nu har bestaaet i nogle Aar, paa 4 Medlemmer valgt af de Partier, der er repræsenterede i Finansudvalget. Dette Tilsynsraad bliver ikke besluttende; det er jo Grundprincippet i Lovforslaget ligesom i mit tidligere Lovforslag, at een Teaterchef skal have den økonomiske og kunstneriske Ledelse. Men det har vist sig, at dette raadgivende Udvalg har megen Betydning,